

2001000105020046
EXAMINATION FEBRUARY -MARCH 2024
BACHELOR OF ARTS (FIFTH SEMESTER)
SANSKRIT - XV - LEVEL 2 VEDANT PHILOSOPHY
श्रीशंकराचार्यकृत ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्य चतुः सूत्री १, २, ३

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF ARTS (FIFTH SEMESTER)**
- b. Name of the Subject : **SANSKRIT - XV - LEVEL 2 VEDANT PHILOSOPHY** श्रीशंकराचार्यकृत ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्य चतुः सूत्री १, २, ३
- c. Subject Code No : **2001000105020046**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 ट्रेकमां जवाब आपो. (कोई पक्ष पांच)

10

1. 'प्रस्थानत्रयी' शब्द समजवो.
2. शंकराचार्यना माता-पितानुं नाम जशावो.
3. 'विवर्त' नी व्याख्या आपो.
4. 'अथ' शब्दना विविध अर्थ आपो.
5. 'भाष्य' अटवे शुं?
6. आस्तिक दर्शनो केटवां छे? क्या क्या?
7. 'अधिकारण' नी व्याख्या आपो.

Q.2 (अ) नीयेना गद्यभंडनो अनुवाद करी विचारो स्पष्ट करो. (कोई पक्ष ब्ने)

8

1. उच्यते - न तावदयमेकान्तेनाविषयः अस्मत्प्रत्ययविषयत्वात् । अपरोक्षत्वाच्च प्रत्यगात्मप्रसिद्धेः । न चायमस्ति नियमः पुरोऽवस्थित एव विषये विषयान्तरमध्यसितव्यमिति । अप्रत्यक्षेऽपि ह्याकाशे बालास्तलमलिनताद्यध्यस्यन्ति । एवमविरुद्धः प्रत्यगात्मन्यप्यनात्माध्यासः । तमेतमेवं लक्षणमध्यासं पण्डिता अविद्येति मन्यन्ते ।

2. न व्यर्थः ब्रह्माश्रिताशेषविचारप्रतिज्ञानार्थत्वात् । इति चेन्न, प्रधानपरिग्रहे तदपेक्षितानामर्थाक्षिप्तत्वात् । ब्रह्म हि ज्ञानेनाप्तुमिष्टतमत्वात्प्रधानम् । तस्मिन् प्रधाने जिज्ञासाकर्मणि परिगृहीते यैर्जिज्ञासितैर्विना ब्रह्म जिज्ञासितं न भवति तान्यर्थाक्षिप्तान्येवेति न पृथक्सूतन्नयितव्यानि । यथा राजासौ गच्छतीत्युक्ते सपरिवारस्य राज्ञो गमनमुक्तं भवति तद्वत् ।
3. सत्सु तु वेदान्तवाक्येषु जगतो जन्मादिकारणवादिषु तदर्थग्रहणदाढ्यायानुमानमपि वेदांतवाक्यविरोधि प्रमाणं भवन्न निवार्यते, श्रुत्यैव च सहायत्वेन तर्कस्याऽभ्युपेतत्वात् । तथाहि - श्रोतव्यो मन्तव्यः (बृ.२/४/५) इति श्रुतिः पण्डितो मेघावी गन्धारानेवोपसंपद्येतैवमेवेहाचार्यवान्पुरुषो वेद (छान्दो. ६/१४/२) इति च पुरुषबुद्धिसाहाय्यमात्मनो दर्शयति ।
4. महत ऋग्वेदादेः शास्त्रस्यानेकविद्यास्थानोपबृंहितस्य प्रदीपवत्सर्वार्थावद्योतिनः सर्वज्ञकल्पस्य योनिः कारणं ब्रह्म । न हीदृशस्य शास्त्रस्य ऋग्वेदादिलक्षणस्य सर्वज्ञगुणान्वितस्य सर्वज्ञान्यतः संभवोऽस्ति । यद्यद्विस्तारार्थं शास्त्रं यस्मात्पुरुषविशेषात्सम्भवति, यथा व्याकरणादि पाणिन्यादेर्ज्ञैकदेशार्थमपि स ततोऽप्यधिकतरविज्ञान इति प्रसिद्धं लोके ।

(५) सूत्र समञ्जसो. (कोई पक्ष अेक)

5

1. जन्माद्यस्य यतः ।
2. शास्त्रयोनित्वात् ।

Q.3 शंकराचार्यना तत्वज्ञानना मुप्य सिद्धांतो समञ्जसो.

13

अथवा

'अध्यास' नी विविध व्याख्याओ दृशावी, 'अध्यास' ना स्वरूपने स्पष्ट रीते समञ्जसो.

૧. ત્રિવિધ સત્તા
૨. સ્વ્યાતિપચ્ચકમ્ ।
૩. સાધનાયતુષ્ટય
૪. શંકરાચાર્યનું જીવન
